

Scénář k rozhlasové reportáži - RNDr. Miloš Vystrčil

Základní škola Jihlava, Křížová 33, p. o.

Zpracovali: Laura Bohanusová, Anna a Aneta Švehlovy, Jan Olišar

1. vstup

Rodina pana Miloše Vystrčila vlastnila v Telči továrnu Josef Vystrčil a syn, která byla komunisty znárodněna. Rodina byla zařazena mezi tzv. „nepřátele státu“ – kapitalisty, členy buržoazie – a její život se tímto okamžikem stává komplikovanější.

11:05-12:34

„A můj táta, tomu bylo tenkrát 22 roků... se dostal do doby... do února, kdy už proletariát nastupoval... a měl na starosti fabriku, kde tomu úplně nerozuměl... On z toho ze všeho byl vystresovaný. Pak nás ve čtyřicátém osmém znárodnili, fabriku mu vzali. Oni tam i bydleli, to znamená, že neměli kde bydlet, zároveň měl na starosti mladší sestru... Byly na něj tlaky, jako na kapitalistu... A celou dobu se bál, co s ním bude a s jeho sestrou. Můj názor je, že ani kvůli tomu se dlouhou dobu neženil, protože nevěděl, jestli by se dokázal postarat o manželku, případně o děti. A co by s těmi dětmi bylo.“

2. vstup

Rodina na sebe nechtěla zbytečně upozorňovat, nevyjadřovala se k dění ve společnosti. Strach z možných následků byl veliký. Také o rodinné historii se doma nemluvilo.

13:56-14:15

„Filosofie rodiny byla – neříkat nic o minulosti, o ničem nemluvit, a když my nic nevíme, nikomu nic neřekneme... Jaká byla historie, že jsme byli nějakí továrníci... já jsem nevěděl a dozvěděl jsem se to od cizích lidí.“

3. vstup

Událost, která významně ovlivnila život pana Vystrčila, začala velmi nevinně. Kluci se sešli a hráli na ulici fotbal. Hru náležitě prožívali a pana Vystrčila, v té chvíli dvanáctiletého chlapce, nenapadlo, že hlasitý projev nadšení povede k pohoršení a odhalení rodinného původu.

20:34-21:03

„A tam přišla nějaká paní a začala tam na mě nadávat, abych tolik neřval, že už si nemůžu dovolovat, jako si dřív Vystrčilové dovolovali. Že prostě jsme měli fabriku a ať si nemyslím, že budeme někomu říkat, co má dělat, že mi ještě ukáže. A já jsem tomu vůbec nerozuměl, protože jsem nevěděl, že jsem toho buržoazního původu... protože mi to doma neřekli. Tak jsem šel domů, vyděšený, co se to děje. A proč mi ta paní nadává, když taky chci být Gagarin a lítat kolem zeměkoule.“

4. vstup

Významným mezníkem byl výběr střední školy, protože k přijetí nestačilo pouze úspěšně složit přijímačky. O osudu některých žáků rozhodoval uliční výbor KSČ, jenž také psal kádrové posudky na děti, jestli mohou studovat.

5:12-5:32

„Ten tedy naznal, že naše rodina se celkem chová ve shodě s režimem, že nerebeluje proti režimu, což je asi správnější, protože jsem byl buržoazního původu. To se muselo takhle vždycky zkoumat.“

5. vstup

V roce 1979 u nás stále panovala tvrdá normalizace a lidem s buržoazní „nálepkou“ byla volba povolání stále značně ztížena. Komunisté nechtěli, aby ohrožovali režim svými proletářskými názory. Pan Vystrčil si přesto vybral povolání učitelské.

7:50-8:38

„Tak jsme to s maminkou rozebírali a pak i s panem Šimkem, což byl můj třídní, a on řekl, že kdybych se přihlásil na matematiku-fyziku, tak tam je směrný číslo vyšší, než je počet přihlášených. V té době bylo všechno plánované a směrné číslo určovalo, kolik lidí může studovat ten daný obor... Tak oni, když jsem udělal ty přijímačky, mě vzali. Ale my jsme byli hodná rodina.“

6. vstup

S obnovou demokracie proběhla také vlna restitucí. I rodina Vystrčilova se zajímala, jak by restituce jejich majetku probíhala.

17:20-17:48

Můj táta, který byl, jak jsem popisoval, hodně opatrný, říkal ... už nebudeme nic takového dělat. Já jsem učil, bavilo mě to. Můj brácha měl taky jiné zájmy, tak jsme ho nepřesvědčovali, že budeme něco privatizovat.“

7. vstup

Polovina života pana Vystrčila byla ovlivněna systémem, který zasahoval, a to často velmi negativně, do života lidí. Pro nás dnes, naštěstí, věc nepředstavitelná.

44:35-44:52

„Myslím si, že je veliký štěstí, že už si s sebou nenesete zátěž minulosti, kterou já v sobě mám, kdy jsem žil v režimu, který lidi deformoval.“